

TOPLUM SAĞLIğI AÇISINDAN İLK
YARDIM EğİTİMİNİN ÖNEMİ

Dr.Alpaslan Türkkkan

İlkyardım

Hastalık ya da kaza ile sağlığı tehlikeye girmiş kişi ya da kişilere;

- Hayati tehlikeyi ortadan kaldırmak,
- Yaralının durumunun daha kötüye gitmesini engellemek ve
- İyileşmesini kolaylaştırmak amacı ile çevre olanaklarından yararlanılarak ve ilaçsız olarak yapılan geçici müdahalelerdir.

İLK YARDIM GEREKTİREBİLECEK OLAYLAR

- TRAFİK KAZALARI
- İŞ KAZALARI
- EV KAZALARI
- SPOR YARALANMALARI
- OLAĞAN DIŞI DURUMLAR
- ZEHİRLENMELER
- HASTALIKLAR

ABD'de acil servislerde tedavileri yapılmış ve nedeni belli kaza sayıları (1992)

Temizlik Malzemeleri	43.758
El aletleri	125.780
Cam Şişe, kavanoz	63.170
Bıçak, çatal	468.587
Makas	34.602
Sandalye-çekyat	413.759
Yatak, yastık	400.732
Merdiven, rampa, iskele, döşeme	1.879.029
Ses kaydedici cihazlar	46.022
Giyim eşyaları	142.457
Mücevher	55.142
Oyuncaklar	177.061

(Kaynak : First Aid and CRP 1999)

ABD'de acil servislerde tedavileri yapılmış spor yaralanmaları (1992)

Masa tenisi	2.101
Okçuluk	4.940
Boks	7.537
Futbol	409.296
Roller skate	128.392
Yüzme	145.576
Bisikletçilik	604.066

(Kaynak : First Aid and CRP 1999)

ABD'de 2000 yılında;

- **97.300** kişi öldü.
- Her 5 dakikada bir ölümlü kaza ve
Her 1,5 saniyede bir sakatlayıcı kaza
- Yaralamalı ve ölümcül kazaların bedeli
512.4 milyar dolar

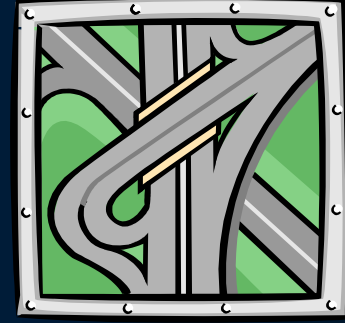
ABD'de Kazalar Sonucu Oluşan Ölümler (1998)

Motorlu taşıtlar	43.501
Düşmeler	16.274
Zehirlenmeler*	10.255
Suda Boğulmalar	4.406
Tıkanmalar	3.515

* katı ve sıvı zehirler ile
(Kaynak : National Safety Council 2001)

Trafik Kazaları

- 12 dakikada bir ölümlle sonuçlanan kaza
14 saniyede bir yaralayıcı trafik kazası
- Trafik kazasından ölümler en çok 1-33 yaşlarında
- 15-24 yaş arası ve 75 yaş üstü en fazla sorumlu
- 5.300 yaya ölmüş ve 85.000 yaya yaralanmış
- 800 bisiklet sürücüsü motorlu araçlara çarpma sonucu yaşamlarını yitirmiş.

(Kaynak : National Safety Council 2001)

İşyeri Kazaları

- 5.200 işyerinde ölümcül kaza
- Her 100.000 çalışandan 3.8 i ölmektedir.
- En fazla ölümler İnşaat sektöründe olmaktadır.
1.200 ölüm ve 470.000 sakatlayıcı yaralanma
- Tarım sektöründe 780 ölüm ve 130.000 sakatlayıcı yaralanma
- 2000 yılında iş kazalarının maliyeti **131.2** milyar dolar olmuştur.

(Kaynak : National Safety Council 2001)

Ev Kazaları

- 29.500 ölüm ve 7.100.000 yaralanma
- Her 18 dakikada ölümcül,
Her 4 saniyede sakatlayıcı yaralanma.
- Yangınlarda en fazla ölüm nedeni duman solunması.
- Zehir Danışma Merkezine 2.2 milyon başvuru (1998)
- En fazla düşme; 65 yaş ve üzerinde
- Her yıl 200.000 okul öncesi ve ilköğretim çağındaki çocuk, oyun alanlarındaki ekipmanlardan düşerek yaralanmakta.

(Kaynak : National Center for Injury Prevention and Control 2001)

Toplu Yaşam Alanlarında Kazalar

- 22.000 ölüm olmuştur.
- 24 dakikada bir ölümcül
4 saniyede bir yaralayıcı kaza
- En önemli ölüm nedenleri: düşme ve boğulma.
- Ölümlerin yarısı 65 ve üzeri yaş grubu

Türkiye'de...

İş Kazası : 74.847 kişi iş kazası geçirmiştir.

731 ölü

İş kazaları en sık 20 - 40 yaşları arasında.

Depremler : son 100 yıl içinde;

hayatını kaybeden insan sayısı : 94.000,

yaralanan insan sayısı : 245.000 dir.

ÇEŞİTLİ ÜLKELERDEN

İLK YARDIM KURSLARI
PROGRAMI ÖRNEKLERİ

İLK YARDIM KURSU ÇEŞİTLERİ

- TEMEL İLK YARDIM KURSU
- İLK YARDIM KURSU
- KORUMALI İLK YARDIM BAKIMI KURSU
- ÇOCUK İLK YARDIM KURSU
- YAŞAMIN İLK YILI İÇİN İLK YARDIM KURSU
- SPOR İLK YARDIM KURSU
- İŞYERİ İLK YARDIM KURSU

İlkyardımlar Kursu

4 saat.

- Temel kalp masajı - suni solunum,
- Hava yolu kontrolü,
- Tıkanma kontrolü,
- Kanama ve şok
- Hastalık değerlendirme

Temel İlk Yardım Kursu

8 saat.

Kazalardan korunma, kazazedeyi değerlendirme, kalp masajı, suni solunum, kanamalar, şok, hastalıkların değerlendirmesi, **kalp hastalıkları**, alerjik reaksiyonlar, astım, zehirlenmeler, diabette acil, sara nöbetleri, yaralanma değerlendirmesi, kırık/çıkık, kafa travmaları, göğüs/sırt yaralanmaları, **yaralı nakli**, yara ve bandaj uygulamaları, göz yaralanmaları, yanıklar, **elektrik çarpmaları**, soğuğa maruz kalma, sıcağa maruz kalma, grup senaryoları

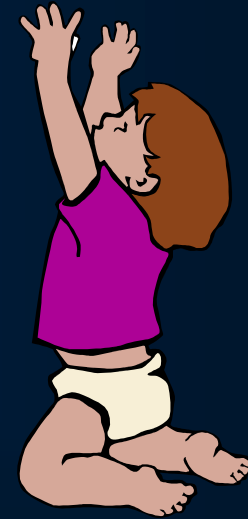
Çocuk İkyardıım Kursu

9 saat.

Çocuklarla ilgili olan herkese önerilen kurs

Özellikle:

- Öğretmenler,
- Bebek bakıcıları,
- Otobüs ve taksi sürücüleri

Yaşamın İlk Yılı İçin İlk Yardım Kursu

12 saat.

Çocuk bakıcıları ve Öğretmenler

Kazalardan korunma, kazazedeyi değerlendirme, kalp masajı, suni solunum, boğulma, kanamalar, şok, hastalıkların değerlendirmesi, alerjik reaksiyonlar, astım, zehirlenmeler, diabette acil, sara nöbetleri, yaralanma değerlendirmesi, kırık/çıkık, kafa travmaları, göğüs/sırt yaralanmaları, yara ve bandaj uygulamaları, göz yaralanmaları, yanıklar, soğuğa maruz kalma, sıcağa maruz kalma, psikolojik destek, grup senaryoları

İŞYERİ İLK YARDIM KURSU

Dođru İlkyardım Eđitiminin Özellikleri -1

1. Eđitimi verenler, ilkyardım bilgi ve becerisine ek olarak eğiticilik yönünden de nitelikli olmalıdır.
2. Katılımcılar, ÖNCELİKLE ilkyardım bilgisinin gerekli olacağı ortamlardan seçilmelidir.
3. Katılımcılar, 12 kişiyi geçmemeli, OLUMLU eğitim ortamı sağlanmalıdır.
4. ETKİLEŞİMLİ EĞTİM YÖNTEMLERİ KULLANILMALIDIR.

Dođru İlkyardıı Eđitiminin Özellikleri -2

5. Manken, maket, afiş, slayt, tepegöz, film kasetleri gibi eğitim destekleri ile konu aktarımı sonrası beceriler katılımcılarca doğru uygulanana kadar tekrarlanmalıdır.
6. Eğitimden önce ön değerlendirme, kurs sonunda son değerlendirme yapılmalı, başarılı olanlara belge verilmelidir.
7. Katılımcılarla eğitimcilerin bağı kurs sonrası da devam etmeli belli aralarla bilgi ve beceriler tazelenmelidir.

**Zamanında yapacağınız basit
ve etkili bir ilk yardımla, hasta
ya da yaralının hayatını
kurtarabilirsiniz.**